BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN BEPAALDE DELEN VAN HET GEBOUW GELEGEN ARMAND HUYSMANSLAAN 198 IN ELSENE

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO), artikelen 226 en 228;

Gelet op het besluit van 17 maart 2022 houdende instelling van de procedure tot bescherming als monument van de totaliteit het gebouw gelegen Armand Huysmanslaan 198 in Elsene;

Gelet op de kennisgeving van het voornoemde besluit aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Elsene op 4 mei 2022;

Gelet op de kennisgeving van hetzelfde beluit aan de eigenaars op 4 mei 2022;

Gelet op het gunstig advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML) uitgebracht tijdens de zitting van 30 november 2022;

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Elsene geen advies heeft uitgebracht binnen de termijn voorzien in artikel 225 § 1 van het BWRO;

Overwegende dat de eigenaars geen opmerkingen hebben meegedeeld binnen de termijn voorzien in artikel 224 van het BWRO;

Overwegende dat een bescherming in totaliteit werd voorgesteld wegens de onmogelijkheid het goed voorafgaand aan de instelling van de procedure tot bescherming te bezoeken, dat dit bezoek plaatsgevonden heeft op 22 november 2022 en dat het dus mogelijk is de bescherming te beperken tot de meest merkwaardige elementen;

ARRÊTÉ DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'IMMEUBLE SIS AVENUE ARMAND HUYSMANS 198 À IXELLES

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu le Code bruxellois de l'aménagement du territoire (CoBAT), les articles 226 et 228 ;

Vu l'arrêté du 17 mars 2022 entamant la procédure de classement comme monument de la totalité de l'immeuble sis avenue Armand Huysmans 198 à Ixelles ;

Vu la notification de l'arrêté précité au collège des bourgmestre et échevins de la commune d'Ixelles le 4 mai 2022 ;

Vu la notification du même arrêté aux propriétaires, le 4 mai 2022 ;

Vu l'avis favorable de la Commission royale des Monuments et des Sites (CRMS) émis en séance du 30 novembre 2022 ;

Considérant que le collège des bourgmestre et échevins de la commune d'Ixelles n'a pas émis d'avis dans le délai prévu par l'article 225 § 1er du CoBAT ;

Considérant que les propriétaires n'ont pas fait connaître leurs observations dans le délai prévu par l'article 224 du CoBAT ;

Considérant qu'un classement en totalité avait été proposé en raison de l'impossibilité de visiter le bien préalablement à l'ouverture de la procédure de classement, que cette visite a eu lieu le 22 novembre 2022 et qu'il est donc possible de limiter l'étendue de classement aux éléments les plus remarquables ;

GOUVERNEMENT DE LA REGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Overwegende dat de KCML in haar gunstig advies van 30 november 2022, heeft voorgesteld de bescherming te beperken tot de meest significante en opmerkelijke erfgoedelementen van het gebouw: de voorgevel, het dak (met inbegrip van het terras op de vijfde verdieping), de inkomhal en het gemeenschappelijk trappenhuis, de niveaus, zoals ontworpen door de architect, maar, wat de 3 trappen van de duplexen betreft, heeft zij aanbevolen die op de +2/+3-verdieping niet op te nemen, en dat zij eveneens voorstelt om de inspringstrook in natuursteen in opus incertum toe te voegen aan de beknopte beschrijving;

Gelet op het voorstel van de Staatssecretaris bevoegd voor Stedenbouw en Erfgoed, Europese en Internationale Betrekkingen, Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp;

Op voorstel van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Monumenten en Landschappen,

Na beraadslaging,

Besluit:

Artikel 1 – Worden beschermd als monument bepaalde delen van het gebouw gelegen Armand Huysmanslaan 198 te Elsene, namelijk de voorgevel, het dak (met inbegrip van het terras op de vijfde verdieping), de inkomhal en het gemeenschappelijk trappenhuis, de niveaus zoals ontworpen door de architect en de wenteltrappen van de duplexen op de verdiepingen +1/+2 en +4/+5, wegens hun historische, artistieke en esthetische waarde zoals gespecificeerd in bijlage I, die integraal deel uitmaakt van dit besluit.

Het goed is bekend ten kadaster Elsene, 6de afdeling, sectie D, perceel nr. 30H10

De afbakening van het monument en de vrijwaringszone wordt aangegeven op het bijgevoegde plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 2 – De vrijwaringszone met betrekking tot het monument dat in artikel 1 beschreven wordt, omvat het geheel van de percelen en wegen, evenals de gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de perimeter die op het plan in bijlage II bij dit besluit afgebakend wordt.

Considérant que dans son avis favorable du 30 novembre 2022, la CRMS a proposé de limiter le classement aux éléments patrimonialement les plus significatifs et les plus remarquables de l'immeuble : la façade avant, la toiture (y compris la terrasse du cinquième étage), le hall d'entrée et la cage d'escalier commune, les niveaux, tels que conçus par l'architecte mais, s'agissant des 3 escaliers des duplex, elle recommande de ne pas inclure celui du +2/+3, et qu'elle propose également d'ajouter la zone de recul en dalles de pierre naturelle en opus incertum à la description sommaire ;

Vu la proposition du Secrétaire d'Etat chargé de l'Urbanisme et du Patrimoine, des Relations européennes et internationales, du Commerce extérieur et de la Lutte contre l'Incendie et l'Aide médicale urgente ;

Sur proposition du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Monuments et Sites,

Après délibération,

Arrête :

Article 1er – Sont classées comme monument certaines parties de l'immeuble sis avenue Armand Huysmans 198 à Ixelles , à savoir la façade avant, la toiture (y compris la terrasse du cinquième étage), le hall d'entrée et la cage d'escalier commune, les niveaux, tels que conçus par l'architecte et les escaliers en colimaçon des duplex des niveaux +1/+2 et +4/+5, en raison de leur intérêt historique, artistique et esthétique précisé dans l'annexe I qui fait partie intégrante du présent arrêté.

Le bien est connu au cadastre d'Ixelles, 6ème division, section D, parcelle n° 30H10.

La délimitation du monument et de la zone de protection est indiquée au plan joint en annexe II du présent arrêté.

Art. 2 – La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Art. 3 – De Minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 26 januari 2023

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

Art. 3 – Le Ministre qui a les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 26 janvier 2023

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
06 -02- 2023
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

ANNEXE I A L'ARRÊTÉ DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'IMMEUBLE SIS AVENUE ARMAND HUYSMANS 198 À IXELLES

Réf cadastrale : Ixelles, 6ème division, section D, parcelle n° 30H10

Description sommaire

Extérieur

L'immeuble à appartements de style moderniste sis avenue Armand Huysmans 198 à Ixelles a été conçu en 1952 par les architectes Henri Montois et Robert Courtois. Un des appartements était destiné à Henri Montois et sa famille ; les deux autres à M. et Mme Gravener. La façade en béton est haute de six niveaux, le dernier, traité en attique, est devancé d'une grande terrasse. Les étages sont percés de fenêtres en bandeau à châssis métalliques, particulièrement remarquables, pivotant sur un axe vertical décentré, soulignés d'allèges en aluminium. Le tout est repris dans un cadre en béton saillant. Le rez-de-chaussée est flanqué de deux piliers engagés en diagonale. Celui de gauche accueille les trois boîtes aux lettres. A gauche, porte d'entrée vitrée, flanquée à droite de la signature « H. Montois - Architecte ». A droite, large porte de garage percée de cinq «hublots». L'immeuble est devancé d'une zone de recul revêtue de dalles de pierre naturelle en opus incertum.

Intérieur

Le sous-sol abrite des caves et la chaufferie. Le rez-de-chaussée est occupé par les garages et services communs (d'après les plans : buanderie, vide-ordures, entrepôt à vélos). Le hall d'entrée dessert un ascenseur et la cage d'escalier. Trois appartements en duplex occupent chacun un niveau et demi : un niveau de 120 m² est destiné aux pièces de vie communes et à la chambre parentale ; un demi-niveau de 60 m² est consacré aux enfants. Les livings sont tous en façade (orientation ouest). Les trois appartements sont astucieusement imbriqués les uns dans les autres afin de maximiser les quatre étages (+ un demi-étage en retrait) autorisés par la commune d'Ixelles.
Les premier et quatrième étages sont identiques. L'appartement s'ouvre sur un hall desservant vers la façade un grand living par une double porte métallique vitrée ; un office et sa cuisine ; et, vers l'arrière, un vestiaire, un w.c., la chambre parentale et sa salle de bain. Dans ce hall se trouve également un escalier en colimaçon compact mais néanmoins confortable. Il est composé de marches métalliques toutes identiques, emboitées sur l'axe de l'escalier.
Le deuxième étage est composé de deux demi-appartements, parties de l'habitation destinées aux chambres d'enfants. A l'origine ni la cage d'escalier ni l'ascenseur ne desservent cet étage. Actuellement, une arrivée par l'ascenseur a été prévue pour les propriétaires du premier appartement. A cet étage, vers la façade, se trouve un petit hall où débouche l'escalier en colimaçon. Ce hall dessert une salle de bain, un w.c. et trois chambres. Vers l'arrière, sans communication avec les pièces de l'avant, se trouvent également trois chambres, un w.c. et une salle de bain.
Au troisième étage, niveau principal du deuxième appartement, un hall d'entrée dessert vers la façade un grand salon et une salle à manger séparés par une cloison. On accède également à une cuisine et son office ainsi qu'à une chambre parentale, sa salle de bain et un w.c. Un escalier classique en U, à côté de la chambre, permet d'accéder aux chambres du niveau inférieur.
Le quatrième étage est donc identique au premier.
Le cinquième étage est un demi-étage (attique) desservi par l'escalier en colimaçon. Il abrite vers l'arrière trois chambres, un w.c. et une salle de bain. Il s'ouvre vers l'avant par une double porte vitrée sur une grande terrasse comprenant une cheminée. La terrasse est également accessible via la cage d'escalier commune.
L'immeuble a été conçu pour Henri Montois et des membres de sa famille. A travers les plans on voit une volonté de vivre ensemble mais chacun chez soi. Deux types d'aménagement intérieur se côtoient également : d'une part les appartements plus modernes avec living ouvert et escalier en colimaçon et d'autre part, un appartement plus classique, avec la salle à manger séparée du salon et un escalier classique. Cela répond probablement aux goûts des propriétaires.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Intérêts présentés par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire :

Intérêts historique, artistique et esthétique :

L'avenue Armand Huysmans se situe au cœur du quartier de Boondael à Ixelles. Ce quartier est le dernier à être urbanisé à Ixelles. Un plan général pour l'urbanisation de l'ancien hameau est étudié dès la fin du XIXe siècle mais sa version finale et définitive date de 1937. Le tracé de certains anciens chemins est conservé et de nouvelles voies sont créées. L'avenue Armand Huysmans est ouverte dès le début des années 1930 puis prolongée en 1937. Si quelques maisons sont construites dès les années 1930, c'est surtout durant les années 1950 que l'urbanisation de l'avenue prend son envol. L'urbanisation du quartier de Boondael est essentiellement axée sur le logement. Après la Seconde Guerre mondiale ce sont principalement des immeubles à appartements et maisons bel-étage qui y sont construits. Il s'agit d'une architecture en général peu originale et répétitive. Néanmoins, l'avenue Armand Huysmans y fait figure d'exception en affichant plusieurs immeubles de grande qualité : le n° 198 des architectes Henri Montois et Robert Courtois, qui nous concerne ici mais également le n° 196 (maison Rombaut-Deplus, architectes André Jacqmain et Jules Wabbes, 1959), le n° 172 (Résidence Clarté, architecte Jacques Van Maldergem, 1956) et le n° 179 (architectes Henri Montois et Robert Courtois, 1955).

L'architecte Henri Montois est né à Tournai en 1920 et décédé en 2009. Il est le fils du sculpteur tournaisien Charles Montois, qui enseignait et vivait avec sa famille au sein de l'école Saint-Luc à Tournai. Henri grandit donc dans cette école et y suit ensuite sa formation d'architecte. Après son diplôme, il est stagiaire à Bruxelles auprès de Jean-Jules Eggericx puis Yvan Blomme. Il s'associe ensuite avec Robert Courtois avec qui il débute sa carrière (entre 1947 et 1959). Ensemble, ils réalisent leurs premiers projets qui s'inspirent de la tradition moderniste de l'entre-deux-guerres. H. Montois poursuit ensuite sa carrière en solo et fonde en 1980 le Bureau d'architecture Henri Montois, toujours existant aujourd'hui, sous le nom de Montois Partners Architects.
En partenariat avec Robert Courtois, il réalise des maisons unifamiliales (notamment la Maison De Witte avenue ten Horen 13 à Uccle en 1955-1957), de petits immeubles à appartements (celui-ci, avenue Armand Huysmans 198 à Ixelles en 1952, mais aussi, en 1955, le numéro 179 de la même avenue), l'usine 3 Suisses à Tournai (1957), un magasin 3 Suisses à Ixelles, le pavillon des Transports terrestres de l'Expo 58. Le pavillon est couronné du prix Reynolds, décerné par l'American Institute of Architects. Cette reconnaissance internationale pour leur travail commun marque la fin de leur collaboration.
Dans la deuxième partie de sa carrière, à partir de 1960, Henri Montois réalise des immeubles en hauteur (le Botanic Building, 1965 ; l'hôtel Hilton, 1963-1967 ; la Blue Tower , 1976), et de grands ensembles (facultés de Médecine (1971) et des Sciences (1974-1976) de l'ULB), mais aussi des infrastructures hospitalières (faculté de Médecine de l'UCL et hôpital Saint-Luc en 1967-1976 ; centre hospitalier de la Citadelle de Liège en 1978).
Durant les deux premières périodes de sa carrière, Henri Montois évolue d'un style moderniste épuré au rationalisme. La dernière période, correspondant à la fondation du Bureau d'Architecture Henri Montois, affiche, elle, le style post-moderniste.
L'immeuble sis avenue Armand Huysmans 198 à Ixelles est donc représentatif du début de la carrière d'Henri Montois, en partenariat avec Robert Courtois.
« C'est dans les années cinquante, période où se mêlent l'étude, la recherche et l'urgence de reconstruire un nouveau monde, que cet architecte définit les bases de sa démarche, une ligne de conduite qui implique la nécessité d'assurer un projet dans sa totalité, de la conception à la réception, et qui revendique une rigueur excluant tout décor superflu » (*Henri Montois. Architecture*, 1998, p.9).

L'architecte Robert Courtois est né en France à Saint-Quentin en 1922 et décédé en 2011. Comme Henri Montois, il suit sa formation d'architecte à Saint-Luc à Tournai. Puis il poursuit ses études à La Cambre auprès de Victor Bourgeois. Il enseigne ensuite à Saint-Luc à Tournai et débute sa carrière par sa collaboration avec Henri Montois. Robert Courtois s'associe par la suite avec d'autres architectes et crée l'AUA (l'Atelier d'Urbanisme et d'Architecture) en 1965. Il a également été président de la Scab et de la Sbuam et rédacteur en chef de la revue A+. Ses réalisations relèvent pour la plupart d'un style moderniste dépouillé et rationnel mais également du brutalisme.

Cet immeuble de Henri Montois et Robert Courtois relève du style moderniste. Tant la façade que le plan répondent à une volonté d'aller à l'essentiel, de rationaliser l'espace au maximum sans se perdre dans le décoratif. Un accent décoratif est toutefois mis sur quelques éléments : l'escalier en colimaçon et la cheminée. Ce sont la sobriété et le rationalisme de ces éléments qui leur confèrent une élégance décorative. L'astucieux plan permettant d'imbriquer trois confortables appartements en duplex, séparant espace des parents/réception et espace des enfants, est particulièrement remarquable. Néanmoins, si

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

l'appartement des 2ème et 3ème étages possède également ce plan astucieux, sa composition est plus classique : salon et salle à manger séparés par une cloison, portes du hall à carreaux de verre teinté et escalier en U. La façade composée d'une alternance de châssis métalliques pivotant sur un axe vertical et leurs allèges en aluminium présente un grand intérêt, tout comme la large porte de garage percée de fenêtres en hublots.

Sources :

Archives de la commune d'Ixelles : ACI/Urb. 24-198.
Inventaire du patrimoine immobilier :
https://monument.heritage.brussels/fr/Ixelles/Avenue_Armand_Huysmans/198/23523
«Immeuble à 3 appartements, avenue A. Huysmans, 198, Ixelles, Architectes: Henri Montois, Robert Courtois», *Architecture*, 11-12, 1954, pp. 419, 504-505.
La Maison, octobre 1956, pp.306-308.
SAUSSEZ Laura, *Robert Courtois 1922-2011*, mémoire, Faculté d'Architecture ULB-La Cambre-Horta, Bruxelles, 2000, pp.42-43.
BINDER Georges, *Montois Partners : Selected and Current Works*, Mulgrave, Images Publishing Group, 2001.
Henri Montois. Architecture, Bruxelles, Henri Montois, 1998.
VAN LOO Ann, *Dictionnaire de l'architecture en Belgique de 1830 à nos jours*, Anvers, Fonds Mercator, 2003.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 26 janvier 2023

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'intérêt régional,

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
06 -02- 2023
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN BEPAALDE DELEN VAN HET GEBOUW GELEGEN ARMAND HUYSMANSLAAN 198 IN ELSENE

Kadastrale referentie: Elsene, 6de afdeling, sectie D, perceel nr. 30H10

Beknopte beschrijving

Exterieur

Het appartementsgebouw in modernistische stijl aan de Armand Huysmanslaan 198 in Elsene werd in 1952 ontworpen door de architecten Henri Montois en Robert Courtois. Een van de appartementen was bestemd voor Henri Montois en zijn gezin; de andere twee waren voor de heer en mevrouw Gravener. De betonnen gevel is zes niveaus hoog en de bovenste verdieping, ingericht als een attiek, wordt voorafgegaan door een groot terras. De verdiepingen bevatten een kordon ramen met een bijzonder opvallend metalen raamwerk draaiend op een gedecentreerde verticale as, en worden benadrukt door borstweringen in aluminium. Het geheel zit vervat in een uitspringend betonnen kader. De benedenverdieping wordt geflankeerd door twee diagonale pilaren. De pilaar aan de linkerkant omvat de drie brievenbussen. Links bevindt zich een beglaasde toegangsdeur, met rechts daarvan de vermelding "H. Montois - Architect". Rechts bevindt zich een grote garagepoort met vijf "patrijspoorten". Het gebouw wordt voorafgegaan door een inspringstrook met natuurstenen bekleding in opus incertum.

Interieur

Het ondergrondse niveau bevat de kelders en de verwarmingsinstallatie. De benedenverdieping wordt ingenomen door garages en gemeenschappelijke dienstruimtes (volgens de plannen: wasruimte, stortkokers, fietsenstalling). De inkomhal leidt naar een lift en het trappenhuis. Drie duplexappartementen beslaan elk anderhalve verdieping: een verdieping van 120 m² is bestemd voor de gemeenschappelijke leefruimten en de slaapkamer van de ouders; een halve verdieping van 60 m² is bestemd voor de kinderen. De leefruimtes bevinden zich allemaal aan de voorkant (op het westen gericht). De drie appartementen werden vindingrijk in elkaar gepast om de door de gemeente Elsene toegestane vier verdiepingen (+ een halve inspringende verdieping) maximaal te benutten.
De eerste en vierde verdieping zijn identiek. De hal van het appartement leidt naar een grote woonkamer met een dubbele glazen deur met metalen kader, een bijkeuken en keuken, en naar achter toe een vestiaire, een toilet, de slaapkamer van de ouders en bijhorende badkamer. In deze hal bevindt zich ook een compacte maar comfortabele wenteltrap. Hij bestaat uit identieke metalen treden langs de as van de trap.
De tweede verdieping bestaat uit twee halve appartementen, de delen van de woning die bestemd zijn voor kinderkamers. Oorspronkelijk bediende noch het trappenhuis noch de lift deze verdieping. Momenteel is er een lifttoegang voorzien voor de eigenaars van het eerste appartement. Op deze verdieping, aan de voorkant, bevindt zich een kleine hal waar de wenteltrap naartoe leidt. Deze hal leidt naar een badkamer, een toilet en drie slaapkamers. Aan de achterzijde, die niet in verbinding staat met de ruimtes vooraan, bevinden zich eveneens drie slaapkamers, een toilet en een badkamer.
Op de derde verdieping, het hoofdniveau van het tweede appartement, leidt een hal naar een grote woonkamer en een eetkamer, van elkaar gescheiden door een wand. Er is ook een toegang naar een keuken en bijkeuken, evenals naar een kamer van de ouders, een badkamer en toilet. Een klassieke trap in U-vorm naast de kamer geeft toegang tot de kamers op de verdieping eronder.
De vierde verdieping is dus identiek aan de eerste.
De vijfde verdieping is een halve verdieping (attiek) die wordt bediend door de wenteltrap. Deze verdieping omvat achteraan drie slaapkamers, een toilet en een badkamer. De voorkant omvat een dubbele glazen deuren die uitgeeft op een groot terras en een open haard. Het terras is ook toegankelijk via het gemeenschappelijke trappenhuis.
Het gebouw werd ontworpen voor Henri Montois en leden van zijn familie. Uit de plannen blijkt een verlangen om samen te leven, maar met voor iedereen ook een eigen woning. Er is ook sprake van twee types binnenhuisarchitectuur: enerzijds de modernere appartementen met een open woonkamer en een wenteltrap, en anderzijds een klassieker appartement met een van de woonkamer gescheiden eetkamer en een klassieke trap. Dit sluit waarschijnlijk aan bij de smaak van de eigenaars.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Waarde van het onroerend goed volgens de criteria bepaald in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening:

Historische, artistieke en esthetische waarde:

De Armand Huysmanslaan ligt in het hartje van de wijk Boondaal in Elsene. Deze wijk is de laatste die in Elsene werd verstedelijkt. Een algemeen plan voor de verstedelijking van het oude gehucht werd aan het einde van de 19de eeuw bestudeerd, maar de definitieve versie dateert van 1937. Het tracé van een aantal oude wegen blijft behouden en er worden nieuwe wegen aangelegd. De Armand Huysmanslaan werd in het begin van de jaren 1930 geopend en in 1937 uitgebreid. Hoewel er al in de jaren 1930 enkele huizen werden gebouwd, kwam de verstedelijking van de laan vooral in de jaren 1950 op gang. De verstedelijking van de wijk Boondaal is vooral gericht op woningen. Na de Tweede Wereldoorlog werden voornamelijk appartementsgebouwen en bel-étagewoningen gebouwd. De architectuur is over het algemeen maar weinig origineel en heel repetitief. Toch vormt de Armand Huysmanslaan een uitzondering, met verschillende gebouwen van hoge kwaliteit: nr. 198, waar het hier om gaat gerealiseerd door Henri Montois en Robert Courtois, maar ook nr. 196 (Huis Rombaut-Deplus, architecten André Jacqmain en Jules Wabbes, 1959), nr. 172 (Résidence Clarté, architect Jacques Van Maldergem, 1956) en nr. 179 (architecten Henri Montois en Robert Courtois, 1955).

Architect Henri Montois werd in 1920 geboren in Doornik en overleed in 2009. Hij is de zoon van de Doornikse beeldhouwer Charles Montois, die les gaf en met zijn familie woonde in de school Saint-Luc in Doornik. Henri groeide dus op in deze school en volgde er later een opleiding tot architect. Nadat hij was afgestudeerd, werkte hij als stagiair in Brussel bij Jean-Jules Eggericx en vervolgens bij Yvan Blomme. Daarna ging hij in zee met Robert Courtois, met wie hij zijn loopbaan begon (tussen 1947 en 1959). Samen verwezenlijkten zij hun eerste projecten, die geïnspireerd waren op de modernistische traditie van het interbellum. H. Montois zette zijn loopbaan daarna solo verder en richtte in 1980 het Architectenbureau Henri Montois op. Dit bestaat vandaag nog steeds onder de naam Montois Partners Architects.
Samen met Robert Courtois bouwde hij eengezinswoningen (met name het Huis De Witte aan de Ten Horenlaan 13 in Ukkel in 1955-1957), kleine appartementsgebouwen (dat aan de Armand Huysmanslaan 198 in Elsene in 1952, maar ook, in 1955, nummer 179 in dezelfde laan), de fabriek van 3 Suisses in Doornik (1957), een winkel van 3 Suisses in Elsene, en het paviljoen van het Transport van Expo 58. Het paviljoen werd bekroond met de Reynolds-prijs, uitgereikt door het American Institute of Architects. Deze internationale erkenning voor hun gezamenlijke werk markeert het einde van hun samenwerking.
In het tweede deel van zijn loopbaan, vanaf 1960, ontwerpt Henri Montois hoge gebouwen (Botanic Building, 1965; Hilton Hotel, 1963-1967; Blue Tower, 1976) en grote complexen (faculteiten Geneeskunde (1971) en Wetenschappen (1974-1976) van de ULB), maar ook ziekenhuisinfrastructuren (faculteit Geneeskunde van de UCL en het ziekenhuis Saint-Luc in 1967-1976; het ziekenhuiscentrum van de Citadelle in Luik in 1978).
Tijdens de eerste twee periodes van zijn loopbaan evolueerde Henri Montois van een zuiver modernistische stijl naar het rationalisme. De laatste periode, die overeenkomt met de oprichting van het Architectenbureau Henri Montois, wordt gekenmerkt door de postmodernistische stijl.
Het gebouw aan de Armand Huysmanslaan 198 in Elsene is dus representatief voor het begin van de loopbaan van Henri Montois, in samenwerking met Robert Courtois.
"Deze architect legde de grondslagen van zijn manier van werken vast in de jaren 1950, een periode waarin studie, onderzoek en de dringende noodzaak om een nieuwe wereld op te bouwen met elkaar verweven waren. Het gaat om een gedragslijn die de noodzaak impliceerde om een project in zijn geheel te verzekeren, van ontwerp tot oplevering, en die een strengheid vereiste die alle overbodige versiering uitsloot" *(Henri Montois. Architectuur*, 1998, p.9).

De architect Robert Courtois werd in 1922 geboren in Saint-Quentin, Frankrijk, en hij overleed in 2011. Net als Henri Montois volgde hij een opleiding tot architect aan Saint-Luc in Doornik. Daarna zette hij zijn studie voort aan La Cambre, bij Victor Bourgeois. Vervolgens gaf hij les aan Saint-Luc in Doornik en begon hij zijn loopbaan met een samenwerking met Henri Montois. Robert Courtois bundelde zijn krachten nadien nog met andere architecten en richtte in 1965 het AUA (Atelier d'Urbanisme et d'Architecture) op. Hij was ook voorzitter van Scab en Sbuam en hoofdredacteur van het tijdschrift A+. De meeste van zijn verwezenlijkingen vallen onder een rationele, opgeruimde modernistische stijl, maar hij gebruikt ook brutalisme.

Dit gebouw van Henri Montois en Robert Courtois is in modernistische stijl opgetrokken. Zowel de gevel als de plattegrond weerspiegelen de wens om naar de essentie te gaan, om de ruimte zoveel mogelijk te rationaliseren zonder zich te verliezen in decoratie. Er wordt echter wel een decoratieve nadruk gelegd op een paar elementen: de wenteltrap en de open haard. De soberheid en het rationalisme van deze

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

elementen verlenen hen een decoratieve elegantie. Bijzonder opmerkelijk is het vindingrijk plan om drie comfortabele duplexappartementen in elkaar te passen, waarbij de ruimte voor ouders/onthaal en de ruimte voor de kinderen van elkaar gescheiden zijn. Hoewel het appartement op de 2de en 3de verdieping eveneens dit vindingrijke plan bevat, is de compositie ervan meer klassiek: salon en eetkamer van elkaar gescheiden door een wand, deuren in de hal met glazen gekleurde ruiten en een trap in U-vorm.
De voorgevel, die bestaat uit een afwisseling van metalen kozijnen, draaiend op een verticale as, en hun aluminium borstweringen, is ook van groot belang, evenals de grote garagepoort met zijn patrijspoorten.

Bronnen:
Archief van de gemeente Elsene: ACI/Urb. 24-198.
Inventaris van het bouwkundig erfgoed:
https://monument.heritage.brussels/nl/buildings/23523
"Gebouw met 3 appartementen, A. Huysmanslaan 198, Elsene, Architecten: Henri Montois, Robert Courtois", *Architecture*, 11-12, 1954; blz. 419, 504-505.
La Maison, oktober 1956, p.306-308.
SAUSSEZ Laura, *Robert Courtois 1922-2011*, thesis, Faculteit Architectuur ULB-La Cambre-Horta, Brussel, 2000, pp. 42-43.
BINDER Georges, *Montois Partners: Selected and Current Works*, Mulgrave, Images Publishing Group, 2001.
Henri Montois. Architectuur, Brussel, Henri Montois, 1998.
VAN LOO Ann, *Repertorium van de architectuur in België van 1830 tot heden*, Antwerpen, Mercatorfonds Mercator, 2003.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 26 januari 2023

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel en Biculturele Zaken van Gewestelijk Belang

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
06 -02- 2023
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

BIJLAGE II VAN BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN BEPAALDE DELEN VAN HET GEBOUW GELEGEN ARMAND HUYSMANSLAAN 198 IN ELSENE

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'IMMEUBLE SIS AVENUE ARMAND HUYSMANS 198 À IXELLES

AFBAKENING VAN HET GOED EN VAN ZIJN VRIJWARINGSZONE

DELIMITATION DU BIEN ET DE SA ZONE DE PROTECTION

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van, 26 januari 2023

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Vu pour être annexé à l'arrêté du, 26 janvier 2023

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
06 -02- 2023
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAO

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING